

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОНУОНУНААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭННТТЕР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОНУОН НААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чуралчинского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

1931 сыл алтынны
15 күнүттөн тахсар

№ 54 (4010)

1971 сыл. Ыам ыйын 8 күнө
СУБУОТА

Сыаната
2 харчы

СААСКЫ ЫҢЫЫ ФРОНА КЭНГИИР

Сааскы ыһымы республикалары уонна дойду зона-
ларын барыларын хамта дьон ССРС Кини Оҕослосту-
чускай ууһааһынааҕынан иһитиннэрдэ. Ыам ыйын саҥа-
тыгар дойду үрдүнэн 4 мөлүйүүн 275 тыһыынча гек-
тар сиргэ туорахтаах култура ыһылына. Салгыһы-
най 4 мөлүйүүн 753 тыһыынча гектарга ыһылына.
Ити ыһалдактаах сир 12 бырыһыана. Кукурууа
5,5 мөлүйүүн, сахарнай сүбүүкүлэ 2,5 мөлүйүүн гек-
тарга ыһалдынылар. Подсолнуху ыһымы бэлкэҥэ
70 бырыһыан туолла. Хортуонкуй түөрт тыһымыт
бирэ, сэрүөт аһа аһарын көрүгэ ыһылына.

ССТА.

КЫАЙЫЫ БЫРААҤЫННЫГЫНАН, ТАБААРЫСТАР!

Тургутурдун
уонна бөбөр-
гүү турдун Со-
ветской Соци-
алистической
Республикалар
Союзтара — Эйэ
уонна норуот-
тар добордо-
һууларын мо-
дун тирэбэ!

(ССКП КК Первэй
Маайдаары
Ыгырымыларыттан)

С. Григорьев уруһуйа.

ССТА фотохрониката.

Өрөгөйдөөх улуу күн

Сарсын, ыам ыйын 9 күнүгэр, советскаяй норуот фа-
шистскаяй Германияны урусхаллаһын 26 сыла туолуу-
тун — Кыайы күнүн бырааһынныһыттар. Бу — биигэ
дойдубут историятыгар үйэлэр тухары өлбөөдүйбэт ы-
һыл көмүс буукубанан суруллубут өрөгөйдөөх улуу күн.

Аһа дойдуну көмүскүүр улуу сэрин биигэ дойдубут
«социалистической общественной уонна государственной
тутулун тулхадыйбат бөтөтүн суостаах бэрэбиэркэтинэн
буолбута. Коммунистическая партия советской норуоту
улуу кыайыларга өрө күүрдүбүтэ, өстөөгү үлүһүтүүгэ
советскаяй дьон фроһуга уонна тыһыла геройдуу охсуһуу-
ларын салайбыта уонна тэрийбүтэ. Москва, Ленинград,
Севастополь уонна Одесса героическаяй обороналара,
Волга, Курская тобойго, Днепрэ уонна Шпрееде
буолбут кырыгыттаах кыргыһылар, советскаяй цэвэрлэ-
һиһэр уонна подпольщиктар хорсун охсуһууларга история-
да үйэлэр тухары суруллубуттара. Бөйүлэрин харысчы-
мат үлэһэринэн кыайымы уһааһыт советскаяй рабо-
чайдар, колхозтаахтар, ученайдар хорсун үлэһэрин ил-
һин көтүөһэлэр хаһан да умнуохтара суоҕа.

Саха норуота, атын быраатты норуоттары кытта
биргэ, бу улуу кыайымы уһааһыга бөйүгүн ыһаа-
тын илгэлэбүтэ. Саха сирин уонунан тыһыынча чулуу
уолаттара уонна кыргыттары сэрин хонууттар хорсунуу
кыргыспыттары, тыһыынчаанан буойуннар бойбуой ор-
дуннарынан уонна медалларынан наҕараадалаччыттары,
Кинилэртөн үгүстөр бөйүлэрин Ийэ дойдуларын кө-
мүдүн, чилиэн уонна тутулуга суох буолуутун иһин ох-
суһуу голоонугар охтубуттара, үгүстөр өрөгөйдөөх кы-
айы аргыстанан төрөөбүт алаастарыгар эргиллибүтүрө.

Бу улуу Кыайы — биигэ советскаяй государственной
тутулбут кыайымыта, советскаяй норуоттар быраатты
додордоһууларын, биргэ ыта түмүсүлэрин кыайымыта,
биигин Ийэ дойдубут модун күүһүн-күдүгүн кыайымыта.

Быйыл Кыайы күнүн советскаяй дьоннор ССКП
XXIV съездин исторической уураахтарынан өрө күүрдү-
лэн туран, улахан патристическаяй өрө көтөбүлүү бы-
һыһыгыгар-майгытыгар, норуот хаһаайыстыбатын сайын-
нарымыта, дойду обороналалар дойдурун бөбөр-сүтүүгэ
саҥа баарабай ситиһинилэринэн көрсөллөр.

Тургутурдун Советскаяй Союз Ленинскаяй тас политика-
та — Эйэ уонна норуоттар добордоһууларын политиката,
империализмы, реакцияны уонна сэрини утары охсуһар
бары күүстэри түмүү политиката!

Уруй-айтал советскаяй норуоту кыайыттан кыайымыга
сирдээн иһэр Коммунистическаяй партияда!

Быыбар хампаанньатын саҥа кэрдис кэмэ

Биир санаанан өйөөһүн

Союзная республикалар
государственной быдыста-
рын үрдүкү органнырын бым
бердарыгар быыбардыр
хампаанна сэгэ суолталаах
кэрдис кэмгэ киирдэ. Ыам
ыйын 5 күнүгэр быыбар ил-
һинээҕи уокуруктаабы сүбэ
мунньахтар буолулар. Ки-
иклэр кыттылаахтара үлэ-
һиттэр коллективтарынан
республикалар Верховная
Советтарыгар депутатка кан-
дидатынан туруоруллубутта-
ры истигиик өйөөтүлөр.

Москва куорат Бауманна-
абы быыбардыр уокуруктун
быыбар иһинээҕи сүбэ мун-
ньаһын кыттылаахтара
ССКП КК Генеральная Се-

кретары Леонид Ильич
БРЕЖНЕВ РСФСР Верховная
Советыгар депутатка канди-
датынан туруоруллубуттун ула-
хан өрө көтөбүлүүһүн өйөө-
түлэр уонна бу уокурукка
баллотировкаларга сөбүлэ-
һин биэрэригэр көрдөстүлөр.
Ленинградтаабы быыбар-
дыр уокурук быыбар иһин-
ээҕи сүбэ мунньаһын кыт-
тылаахтара ССКП КК По-
литбюротун чилиэнэ, ССРС
Верховная Советын Президиу-
мун Председателе таһаарыс
Николай Викторович ПОД-
ГОРНАЙЫ республика Вер-
ховная Советыгар депутатка
кандидатынан биир санаанан
туруордулар. Мунньахха нус-

тубуттар столица бу уокуру-
гар баллотировкаларга сө-
бүлэһин биэрэригэр көрдөс-
түлөр.

Үлэһиттэр предсидителла-
рин Москва куораттаабы
Фрунзенскаяй быыбардыр
уокуруктар РСФСР Верховная
Советыгар депутатка канди-
датынан ССКП КК Политбю-
ротун чилиэнэ, ССРС Минис-
тердэрин Советын Предсидате-
лэ таһаарыс Алексей Нико-
лаевич КОСЫГИНЫ туруор-
дулар. Сүбэ мунньах кыт-
тылаахтара бу уокурукка
баллотировкаларга сөбүлэ-
һин биэрэригэр көрдөстүлөр.

Дойдуга быыбар иһинээ-
ҕи сүбэ мунньахтар салгы
ыһааһылааһылар.

ССТА.

Саха АССР Верховная Советыгар депутатка кандидаттары туруоруу

Ыам ыйын 5 күнүгэр Мугу-
дай орто оскуолатын учуутал-
лара, тех-үлэһиттэрэ, уор-
һааччыларэ быыбар иһинээҕи
мунньахха мунуһулар.

Саха АССР Верховная Со-
ветын быыбарыгар 149 №-дээх
Вахсытаабы быыбардыр уо-
курукка депутатка кандидаты
туруоруу туһунан иһитиннэ-
ринин ССКП райкомун бэрэ-
тун чилиэннэр кандидат тап.
Н. П. Сидоров оҕорор. Ити
кэнниттэн бастагы тыды учуу-
тад Оконеһинова А. С. ылар.
Кини этэб: «Мин 149 №-дээх
Вахсытаабы быыбардыр уо-
курукка Саха АССР Верхов-
ная Советыгар депутатка кан-
дидатынан Карл Маркс ааты-

нан колхоз Лампаарынытаабы
ферматын бастыҥ ыһааччы
роочуутун Попова Дария Кре-
пановнаны туруоруһым. Кини
1988 сыллаахха бийиҥа орто
оскуолабытын үөрөһөн бүтэр-
битэ уонна онтон ыда комсо-
мольскаяй путевокка төрөөбүт
колхозтар ыһааччы норуотчу-
һун үлэһит. Учугай үлэһитин
колхозтаахтар дьини ыһааччы-
быларын аһаа. Бийиги ос-
куолабыт кыһатыгар иһтиллэ,
бит, бастыҥ үлэһит. Попова
Д. С. Саха АССР Верховная
Советын депутатыгар досто-
йнай кандидат».

Иккиннээн тыл эриит оскуо-
ла директора Перминов К. К.
оскуола бөйүгүн кыһатыгар ил-

тэп таһаарыт иһитиннэ Саха
АССР Верховная Советыгар
быыбардага депутатка канди-
датынан туруорууга уонна ону
бастаһынан ааттааһына улахан
чигэ буоларын ыһаа туран,
тап. Попова Д. С. саамай сөп-
тоох кандидат буоларыга бэли-
эттэ. Ити кэнниттэн тылы
биргэ үөрэһит таһаарыла
Тарабукина Ф. Г., интернат
иһааччыта Толстоухова М. Т.,
депутатка кандидатынан По-
пова Д. С. туруоруллубуту
өйүүллэрин туһунан истиги
тыллары эттилэр.

Өмнө ити күн Саха АССР
Верховная Советыгар 149

(Бүтүүтүн 2 стр. көр).

Саха АССР Верховнай Советыгар депутатка кандидаттары туруоруу

№-дээх Бахсытаабы быыбар-дыр уокурукка депутатка кандидаттары туруорууга Бахсытаабын үлэһиттэрин уопсай мунууһа Чыаннараа буолла. Республика үрдүнэ орканыгар депутатка кандидаттары туруоруу туһунан иһитиннэринин райсовет исполкомун солбулар председателе Шадрим А. С. онордо. Бастаан тал эһит колхоз председателе Лыт-кин В. С. Саха АССР Верховнай Советыгар депутатка кандидаттары 149 №-дээх Бахсытаабы быыбардыы уокурукка БВСЛКС чилиэннэ, Карл Маркс аатынан колхоз бастың ныйрой өрөөсчүтү Попова Дария Степановича

туруорбутун мустубут дьон дохсун ытыс таһымынан норуоттар. Ити кэниттэн тал эһит ныйрааас быыбардааччы Москвичевский А. В., депутатка кандидаттары туруоруу-лубут уруксу биригээдирэ Оксентиньев П. Г., үөрэнит учуутала Абрамов Д. А., саамай сөөтөөх достойнай кандидат туруоруулаубутун эгилэр.

Мугудай орто оскуолатын коллектива, Бахсытаабын үлэһиттэрэ байхалары быыбар иннинээдэ мунууһахтарыгар биир сачаанан Саха АССР Верховнай Советыгар 149 №-дээх Бахсытаабы быыбардыр уокурукка депутатка

кандидатынан туруоруулаубут Попова Дария Степановича бу уокурукка баллотировкала-нарга сөбүлэһин биэрэрүгэр уонга уокуруктаабы комиссиа регистрациялыырыгар көрдөс-түлэр.

ЫҤЫҤИ КӨРР.

х х х

Илэрээ күн «Сельхозтех-ника» отделениетын рабочей-дарын, сулуусдалаахтарын, ин-женернай-техническэй үлэһит-тэрин быыбар иннинээдэ муну-ууһахтарыгар ССКП райкомун бастаагы секретара И. П. Лис-тиков кинилэргэ 153 нүөмэр-дээх Чурапчытаабы быыбар-дыр уокурукка депутатка

кандидаты бастааннан латы-тыр чэс тиксикитин туһунан иһитиннэрдэ.

— Мин депутатка кандида-тынан үлэһиттэр депутатка-рын оройуоннаагы Советын исполкомун председателин таб. Роман Романович Бурна-шев туруорабын, — дьитэ бастааннан тал эһиттэрдэ-ниэ управлююцыйа солбу-лааччы В. И. Романов. Ити итинтэн салгы туруорбут кандидат олоһун уонга үлэ-тин туһунан сийилин көпсөтэ Ысыахтат сөбүлэһсэйэ А. С. Макаров уонга механизиро-ваннай аэроэрт иккис бири-гээдэтин биригээдирэ И. Г. Шестаков таб. Р. Р. Бурнаше-вын достойнай кандидат бы-һытыннан характеристикала-тылар уонна бииргэ үлэһит-табырыстарын итин кандидату-ратын ойүүргэ ытырдылар. Мунууһа биир санаанан таб. Р. Р. Бурнашевтан баллотиро-валаларга сөбүлэһин биэр-эритер көрдөстүлэр. Депу-тата кандидат итээллээх иһи-тиннэн таб. В. И. Романов талылына.

И. ОКОЕВОВ.

х х х

Хатылы олохтоохторо илэ-рээ күн байхаларын быыбар ин-нинээдэ мунууһахтарыгар Саха АССР Верховнай Советын быыбарыгар 150 №-дээх Сы-лактаабы быыбардыр уоку-руктан депутатка кандидаты бастааннан ааттыр чэс ки-илэргэ тиксикитин туһунан тал хаһаайыстыбатын боро-дуукаларын сөдөтүп таһаарып, хаачыстыба госуларостоннай инспектора Е. М. Макарова иһитиннэрдитин үрдүк үөрүү.

нөн көрүстүлэр. Советс эконо-мича П. С. Соловьев ити уо-курукка депутатка кандидаты-нан ССКП райкомун бастаагы секретара Илья Павлович ЛИСТИКОВЫ туруорда. таб. Соловьев итинтэн салгы де-путатка кандидат олоһун суо-лун туһунан сийилин көпсөтө туран, бары быыбардааччы-дыр туруорулаубут кандидат-тары ойүүргэ ытырды.

Депутатка кандидаты өлөөн тал эгилэр: отделение ко-зосомодскэй теритэтии секре-тара С. Неустроева, совхоз кылаабынай зоотехника В. С. Яковлев, бухгалтер С. Ф. Ма-каров, тутуу прораба П. Корниш, орто оскуола учуу-тала Д. П. Кладкина.

Мунууһа таб. И. П. Лис-тиков депутатка кандидаттынан туруорар туһунан уураабы биир санаанан ыдынна. Итэ-рээлээх киниээн орто оскуола-лауһа Н. М. Кладкин талы-лына.

ЫҤЫҤИ КӨРР.

х х х

Мындааабы быыбардыр олохтоохторун быыбар инни-нээдэ мунууһахтарыгар колхоз парткомун секретара Н. И. Монастырев мустубут быыбар-дааччыларга 148 №-дээх Ам-матаабы уокуруктан Саха АССР Верховнай Советыгар депутатка кандидаты туруо-рар үрдүк чэс тиксикитин иһитиннэрдэ.

Маннайгы тылы ветеринар-най врач П. П. Герасимовта ылар. Итин Саха АССР Вер-ховнай Советыгар быыбарга 148 №-дээх Амматаабы быы-бардыр уокуруктан депутатка кандидатынан ветеринар илэ-лээх, учаастак старнай бири-гээдирин НИКОЛАЕВА Вар-вара Ивановна туруорабын дьитэ уонна быыбардаач-чылар бэркэ билэр кыыстарын автобиографиятын көпсир.

Итин кэниттэн тал эһит П. Е. Попов, Г. Г. Дьлчов-ский, Е. С. Дьлчовский, М. Р. Сысолитин турбут кандида-тураны истингин ойчулар. Мустубут быыбардааччылар депутатка кандидат Николаева Варвара Ивановна бу уокурукка баллотировкалаагыгар көрдөстүлэр. Депутатка канди-дат итээллээх иһитиннэ: Со-роновлова Тамара Петровна талылына.

Одлулууннаагы профессио-нальнай-техническэй училище үөрөнөөччилэрин, учуутала-рын уонга техническэй үлэ-һитэрин коллективын быыбар иннинээдэ уопсай мунууһа Саха АССР Верховнай Со-ветын быыбарыгар 148 №-дээх Амматаабы быыбардыр уоку-руктан депутатка кандидаты-нан Николаева Варвара Ива-новнаны эмиз биир санаанан туруорда.

Ыам ыйын 6 күнүгэр Боду-гур нэһилиэгин Кыстык Кугда-таабы ферматын коллектива Саха АССР Верховнай Со-ветыгар депутатка кандидатынан иһилээ биригээдирэ Нико-лаева Варвара Ивановна туру-орулаубутун биир санаанан би-һирээтилэр.

П. ПОПОВ.

Совхоз-10-а космическэй ха-раабыл командира В. А. Ша-талов медицинскэй чинчийи-китигэр.

В. Мусалыи фотота, ССТА фотохрониката.

Тыа сиринээди кутууп бырайыага

Тыа хаһаайыстыбатын Украинатаабы научнай-чин-чийэр бырайыактыр инсти-тутук архитектордара тыа

сиригэр аналлаах кутууп бы-райыагы оҥордулар. Көрөр уонна спортивнай сээлэлэр-тин ураты кутуупка библио-

тека уонна курулуостары ытыр хостор бааллар.

А. Стужин фотота, ССТА фотохрониката.

РСФСР, Саха АССР Верховнай Советтарын, оройуон Советын уонна сельскэй Советтар быыбардарыгар быыбардыр учаастактары тэрийэр туһунан

Үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаабы Советын исполкомун быһаарыыта

РСФСР уонна Саха АССР Верх-най Советтарыгар быыбар туһунан Балаһыанна 27, 28, 29 30 ыстаты-йаларыгар уонна Саха АССР үлэһит-тэрин депутаттарын оройуоннаабы, куораттаабы, селиэнньэтээди уонна бөһүлөктөөди Советтарыгар быыбар туһунан Балаһыанна 48, 49, 50, 51 ыстатыйаларыгар олобуран маһык быыбардыр учаастактары тэри-йэргэ:

1 №-дээх Алабардаабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Чыаннара). Манна киирэллэр: урукку Алабар нэһилиэгин нэһилиэнньэлээх пуун-нара олоччу.

2 №-дээх Бахсытаабы быыбардыр учаастак (киинэ — Толоон). Манна киирэллэр: урукку Бахсы нэһилиэгин нэһилиэнньэлээх пууннара олоч-чу.

3 №-дээх Амматаабы быыбардыр учаастак (киинэ — Мындааабы). Манна киирэллэр: Бодугур нэһилиэгин нэһилиэнньэлээх пууннара олоч-чу.

4 №-дээх Болтоҕотооҕу быыбар-дыр учаастак (киинэ — Иккис Харба-ла). Манна киирэллэр: Субуруускай аатынан совхоз Болтоҕотооҕу бири-гээдэтин нэһилиэнньэлээх пууннара олоччу.

5 №-дээх Кындааабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Кындаа). Манна киирэллэр: Субуруускай аатынан совхоз Кындааабы бири-гээдэтин нэһилиэнньэлээх пууннара олоччу.

6 №-дээх Кытаанахтаабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Килэҥки). Манна киирэллэр: Субуруускай аатынан совхоз Килэҥкигээди бири-гээдэтин нэһилиэнньэлээх пууннара олоччу.

7 №-дээх Белолубекайдаабы быы-бардыр учаастак (киинэ — Ары-лаах). Манна киирэллэр: урукку «Комсомол» колхоз нэһилиэнньэлээх

пууннара олоччу.

8 №-дээх Мугудайдаабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Маралаа-йы). Манна киирэллэр: урукку Му-гудай нэһилиэгин территорията олоч-чу.

9 №-дээх Төлөйдөөҕү быыбар-дыр учаастак (киинэ — Төлөй Ди-ригэ). Манна киирэллэр: урукку Төлөй нэһилиэгин территорията олоччу.

10 №-дээх Күндүлээди быыбар-дыр учаастак (киинэ — Күндүл). Манна киирэллэр: Күндүл нэһилиэгин нэһилиэнньэлээх пууннара олоччу.

11 №-дээх Одьулууннаабы быы-бардыр учаастак (киинэ — Дьабы-ла). Манна киирэллэр: Дьабыла, Таатта Чаранга, Төҥүргэстэх, Со-буот алааһа, Тамах уонна Бөрө.

12 №-дээх Бабаҕатаабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Үрэх Күө-рө). Манна киирэллэр: Үрэх Күө-рө, Баһылай Алааһа, Хараандыа, Та-бийык, Сутуруолаах, Тытыгытта.

13 №-дээх Соловьевтаабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Мырыла). Манна киирэллэр: Соловьев нэһи-лэгин территорията олоччу.

14 №-дээх Сылактаабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Уһун Күөл). Манна киирэллэр: Уһун Күөл, Көлү-йэ уонна Бэрэтээди биригээдэ нэһи-лэнньэлээх пууннара олоччу.

15 №-дээх Улахан Күөлээди быы-бардыр учаастак (киинэ — Улахан Күөл). Манна киирэллэр: Субуруу-скай аатынан совхоз Улахан Күөл-лээди биригээдэ олоччу.

16 №-дээх Түөйүтээди быыбар-дыр учаастак (киинэ — Оҕуһур). Манна киирэллэр: Субуруускай аатынан совхоз Түөйүтээди биригээ-дэтин нэһилиэнньэлээх пууннара олоччу.

17 №-дээх Хадаардаабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Урун Күөл). Манна киирэллэр: Урун Күөл, Кы-рыс, Улахан Сыһык, Сири Холлобос.

18 №-дээх Уорҕатаабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Уорҕа). Манна киирэллэр: Уорҕа, Сөһөл ел-бүт, Кууһума, Мөһөй, Мөһөй Ти-маа сайаалыктар.

19 №-дээх Хатылытаабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Маһнайгы Харбаа). Манна киирэллэр: Субу-руускай аатынан совхоз Хатылытаа-бы биригээдэтин нэһилиэнньэлээх пууннара олоччу.

20 №-дээх Хайахсытаабы быы-бардыр учаастак (киинэ — Ары-лаах). Манна киирэллэр: Хайахсыт нэһилиэгин территорията олоччу.

21 №-дээх Холтоҕотооҕу быыбар-дыр учаастак (киинэ — Чыҕада). Манна киирэллэр: Холтоҕо биригээ-дэтин нэһилиэнньэлээх пууннара олоччу.

22 №-дээх Мэлдэхсентээди быы-бардыр учаастак (киинэ — Улахан Эбэ). Манна киирэллэр: урукку Мэл-дэхсөн нэһилиэгин территорията олоччу.

23 №-дээх Чакырдаабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Толоон). Манна киирэллэр: Чакыр нэһили-эгин территорията олоччу.

24 №-дээх Чурапчытаабы быыбар-дыр учаастак (киинэ — Культура дьитэ). Манна киирэллэр: Чурапчы селиэнньэтэ олоччу.

25 №-дээх Новгородовтаабы быы-бардыр учаастак (киинэ — интер-нат-оскуола). Манна киирэллэр: Му-рун Тыһымпыа, эртэ бөккөрүнэ, са-наторий уонна интернат-оскуола тер-риторията олоччу.

Р. БУРНАШЕВ.

үлэһиттэр депутаттарын Чурапчы оройуоннаабы Советын исполкомун председателе.

А. ЗАХАРОВ.

үлэһиттэр депутаттарын Чурапчы оройуоннаабы Советын исполкомун секретара.

1971 еыл, Ыам ыйын 3 күнэ.

Бойбуой суолум боруогар

(Бүтүгэ-Иини 3 стр. кар.)

баламнан тахсыбытты. Сарыарда кыргыч да быты сматыбатар халааныгар ча-
цылхай күн оладарбыта. Чалгыйан туур отонноох мастарга чычачахтар чуоп-
чааралдара. Салгын сибекки дьргыт сыйынан туолбута.

Чаһылар стрелкалар деп курдук сэтте чаһы мйалларын кытары сир-дойду эмисе өрө тигирестин түсүтө. Фронт бйлаһын тухары, өсөөк кимен киирбөтүн наа-
датыгар, бийиги туох баар пушкарларбыт, танкаларбыт кутас уоту тибирбиттө. Балтарга чаас устата фашистар инники кирбиһлэрэ уотунан, буруонан, буор куоппа-
һынан өрө дөбүлүһө олорбута. Ол сэлликрин кытары тобус чаастан аны өлүү уотун өсөөк артиллерията сук-
куйбута. Бийиги бастыкы уонна инисе кирбиһлэрбит уот холорутунан ыттылыбыттар. Ыраас халлааны, чаһылхай күнү буруо, буор, куоппас күдүрүтө бүрүйбүтө. Бары-
барыта, күһүңкү былыттар күнүгө курдук, өлбөөрбүтө. Ити өлүү дүбүдүргөнэ элиэ балтарга чаас буолан баран у-
дараабыта. Онтон фашист-
скай самолеттар көтөн кэл-
баттара. Күнү быһа салгын-
наады кыргыһы тохтообото-
до, сотору-сотору умайбыт самолеттар тагынары суйу-
луулара.

Полк ээтир пуунугар чапчэнттик да, киби куйаха-
га күүрүөх курдук ымырык-
тык да, баһырбыт байыастар уонна командирдар кутуллу-
бутунан барбыттар. Боолуун утуйбатах да буолларбыт,
жүһүүтүгө да бокуой булар-
бат үлэ үһүгөр түспүтү. Ого, аһыыр кэлэ дуо. Ол курдук киһе харага буолуор дьэри мөхсүбүтү.

Бүтөөт полк штаба ханна баарын, быһым-майгы хайда бии билээри командалыыр пуунга ыстаммытым. Тийи-
битим батареяларган билл-
ринлэри ыла олороллор. Ытылым-ытыалы өсөөк танкалара кимен эрэллэр.

массыналарбыт, пушкарлар-
быт алдыныталаан эрэллэр дьэи биллэрэллэр. Команда-
лыыр пуунган фронт шакис кирбиити кэтэһиннэрэ ыра-
һыйа бу баар курдук көстө-
рө. Аны онно бийиги чугу-
йан иһэр байыастарбыт ыһыл-
лан тахсыбыттарын көрдү-
бүт. Полк командира полков-
ник Мелешкин батальоннар командирдарын чугуйарга бирикээстэтэ. Мин ээтир пууну көһүүгө баламнир буоллум. Штаб уонна ээтир пуун көһүүлэрин сағана, бо-
рун-соруку пушкарларын уо-
тунан салаамахтаан ыла-ыла, немецкэй танкалар иһэллэр көстүбүтө. Киһилэр бийи-
хэ туһаайан иһэллэр. Снар-
тар адыас аттыбытыгар бур-
баннаспыттар.

Бийиги сэринлэрбит ити күн ураты геройдуу кыр-
гыспыттар да, күүс тэҥэ суога. Неместэр «Фердинанд», «тигр», «пантера» курдук ымырыктаах ыстаат массыналарын кыргыһыга аан бастаан киллэрбиттө.

10—12 километрдаах сир-
га тийгэн, түүнү быһа сага обороналар кирбиһи оҕо-
рон түбүгүрбүтү. Фашистар огу ылаары инки нэдиэлэни быһа кимен киирө сатаабыт-
тара. Хонуу өсөөк саллаат-
тарын өлүгүнэн, умайбыт, алдыммыт танкаларын урускалларынан туолбута. Ол эрээри бийиги сэринлэр-
бит биир да уллунагы кэ-
нилэринэн чугуйбатахтара.

Онтон бийиги кимен кии-
ринибит сааламмыта. Понны-
рыга төмөн тийиһиппит биир да дьэ ордубатах этэ. Олоч-
чу күлүнэн көрө сытара. Онон хатын чаранга коммунит. Сарыарда туран биллипит — өсөөк сэринлэспикэ да эрэ чугуйбута. Бийиги армия-
быт Орел, Кромь, Путивль, Ковотоп, Бахмачи, Неясин уо.д.а. куораттары бөрт суу-
хайдык босхолотолоон, үс мйыһан Днепр кытылыгар тийэ охсубута.

Д. БРЫСКАЕВ,
медицинскэй сулуусна саппаас майора.

**Николай Николаевич ХОМ-
ПОДОВЕВ,** Ийэ дойду табар сүрээни — Москваны түөстэ-
ринэн көмүскэбиттэргэн биирдэстэрэ, бойбуой суолун туһунан көпсирингэр көрдөс-
күппэр кэтэһиннэрэ барбата:

«Сэрин сағаланарын кыта-
ры бииргэ үөскэбит доҕотто-
рум Д. С. Соловьев, И. М. Васильев, Н. Н. Егоров, П. Е. Попов, о. д. а. фронтта ыгырылыһыллар. Ийэ дойду дьылдата быһаарыллар ыар көмүгөр чуумпу, кутала суох сиргэ арай инки хаалыах курдук буоллум. Зоенкомат-
ка тийгэн «бронялаан» хаал-
ларыһан, Аҕа дойду көмүс-
калгөр ымыты» дьэи көр-
дөстүм. Ылыһылар. Чурап-
чыттан уон биир массына-
нан Майара тийдибит. Онтон сатым Востокхэ киирэн Якутскайга туораабыт.

Зима станцияга тийбөрби-
тин кытары бийигини, аҕы-
һах киһини, талан ылан ка-
валерийскай чааста анаа-
тылар. Тута тагыһылар, са-
сеп биэрэн, саабылаах ка-
валерист буола түстүм. Зима-
да ый аңарыттан ордук үө-
ротилэр. Онтон аттарбытын поездка утан, арбаа дьэки күнүттүбүт.

— Москвада таарыйбыт дуо? — дьэи столицага туту-
һаан иһэн командирбытыт-
тан ыйытабыт. Өрүү күндү-
түк саһыыр куоранытын илэ-бодо көрүүх баҕа сүрдөөх.

— Верховнай Кылаабынай командование бийигини Мос-
ква таһыгар кыргыһарга при-
каатаата. Онон Москваны көрөр эрэ буолбакка, көмүс-
күүр соруктаахпыт, — дьэи командирбыт. Ону итэн үөрбүппүтүк, сүргэбит көтө-
дүлүбүтүн эриэхпит.

Москвада адыас чугуһаан иһэн арай поездныт эмискэ тохтоото. «Самолеттар. Өс-
төөх самолеттара» дьэи ха-
һымтастылар. Поездан түһэ экирээи, үрүө-тарал барды-
быт. Фашистар иннибитинэ-
ри поһы бомбалаан лийи-
дилэр. Самолет куугунуһа-
һыта, бомба астан ылырһыра, олус суостара. Буорак са-
һыи дьыһыһахтик алтынны бүтөһик күнүгөр Серлукоз таһыгар буолбут кыргыһым-
га билбитим.

Сэрин суоһа-суодада, дьу-
лаана бэйэ өтинэн-хаһыһы биллэххэ ураты. Ону эрдэх-
тик тулуйар күүһү-уоту фа-
шистарга өстүйүү, киһилэр хара дьайдаах дьылаларыт-
тан сиргэни, кэлэһи, Ийэ дойдуну, бииргэ сэринлэһэ сылдыр доҕоттору кытары

Кыһыл Сулус орден кавалера

ыһса сибөһи биэрэр эбит буолуо дьэи сааһа-баһа, ин-
төһабар ботуруон уктубакка биир дьэиэ киирдим. Көрү-
дүөргэ уун-утары фашистар көтүлэ түстүлэр. Биирдэ эрэ ытан хааллым. Онтон биир нөмөһи ыстыгыһаан иннэн баран ыһаам инки ардыгар кэнибиттөн бэйэм дьонум, иннибиттөн өсөөхтөр кэлэн, үрүт үрдүлэригэр түсүһөн сымбахтастылар. Ити халы-
һыга сисини сая приклады-
нан сырбаттаран госпиталга киирбитим. Зайцев дьэи э-
риэбинни ыһыга бьэс чаас ыталаһан баран, станковой пулемет уоһугар сирдэд тү-
һөн астан, биир осколка сап-
ныһын, инкисе хараһым аһы-
һан, үһүс атаһым таһыттар-
ра. Үсүһүн 1943 сыл балаһан мйын 23 күнүгөр Смолен-
скайтан чугас Петровскай дьэи дэриэбинэ таһыгар сир-
рад инки тарбахпы уонна ыһыһым аһарын илэс бар-
быта. Онон дойдубар эри-
либитим.»

Сэрингэ сылдыр аһымар итинн өйдөөбөт, Ийэ дойду ыар көмүгөр бөйөһи эрэ ин-
ни көрүнэр советок кийиһи көрбүтүм. Ол аһемини са-
һатыгар этэ. Биир дэриэбинэ-
ни босхолообуппүт. Арай дьоммут биир киһини тутан аҕаллылар. Олохтооктор этэл-
лэринэн биир тыһыһыча сол-
куобай туһугар фашистарга тыллаан биэрэн баһырбыт советскай лейтенаны уонна салааты өлөттөрбүт. Киһи-
ни байыаннай полёвой трибу-
нал ытан өлөрөгө уураах-
таабыта. Онон тагынарыхсы-
ты аһынар киһи баарын көр-
бөтөдүм.

Биирдэ өсөөдү кытары уун-утары көрсөн турабын. Ханник эрэ дэриэбинэни бос-
холоон баран, дьыллэри кө-
рийэн көрө сырыттыбыт. Куолубунаан өсөөк баар да

буолуо дьэи сааһа-баһа, ин-
төһабар ботуруон уктубакка биир дьэиэ киирдим. Көрү-
дүөргэ уун-утары фашистар көтүлэ түстүлэр. Биирдэ эрэ ытан хааллым. Онтон биир нөмөһи ыстыгыһаан иннэн баран ыһаам инки ардыгар кэнибиттөн бэйэм дьонум, иннибиттөн өсөөхтөр кэлэн, үрүт үрдүлэригэр түсүһөн сымбахтастылар. Ити халы-
һыга сисини сая приклады-
нан сырбаттаран госпиталга киирбитим. Зайцев дьэи э-
риэбинни ыһыга бьэс чаас ыталаһан баран, станковой пулемет уоһугар сирдэд тү-
һөн астан, биир осколка сап-
ныһын, инкисе хараһым аһы-
һан, үһүс атаһым таһыттар-
ра. Үсүһүн 1943 сыл балаһан мйын 23 күнүгөр Смолен-
скайтан чугас Петровскай дьэи дэриэбинэ таһыгар сир-
рад инки тарбахпы уонна ыһыһым аһарын илэс бар-
быта. Онон дойдубар эри-
либитим.»

Николай Николаевич бой-
буой өгөлөрүн Кыһыл Сулус орден, үс медаль туоһулуу-
лар. Оттон В. И. Ленин төрө-
бүтэ 100 сылын туолуутугар наҕараадалаһыт юбилейнай медала хорсун буойун бил-
гин өйлөөх үлэ инники күө-
нүгөр сылдыарын туһунан көпсир.

М. ПОПОВ.

Редакторы сөлбуйааччы **А. Г. ТУРАНТАЕВ.**

Чурапчытаагы бытовоей комбинат администратията, партиянай, комсомольскай тэриэтэлэрэ уонна профсоюзун месткома комбинат нистэһингэ Архипова Матрена Петровнаа инни таһыыр оҕото

АЛЕША

ыам мйын 5 күнүгөр ыарахан ыарыы кэниһтэн албу-
түттөн дьирин кутурданыарын твэрдаллар.

Райсовет културага отдела уонна П. М. Решетников аһынан Чурапчытаагы народнай театр коллективна Матрена Петровна, Алексей Константинович Архиповтарга киһилэр таһыыр оҕолоро

АЛЕША

ыарахан ыалдыан өлбүтүттэн дьирин кутурданыарын твэрдаллар.

Совхоз Доҕордуурантаагы отделенаһы администратията, партиянай тэриэтэ, профсоюзун месткома уонна Хатыһы ылаһыһан Советын исподкома колхознай тутул истэһана, ырыдаас рабочай

ЕРШОВ НИКОЛАЙ ЛЬВОВИЧ

уһун, ыарахан ыарыы кэниһтэн бу дьыл ыам мйын 4 күнүгөр сөлбүтүн дьиринни курутуһан туран биллэрэбит.

БИНИГИ ААДЫРЫСПЫТ: Чурапчы салиһыһэтэ, Карл Маркс уулусса 12 №-рз.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОННАРА: редактор—0—89, тыа ха-
һаһыһыбатын уонна култура, өлөх-дьоһах отдела-
ра—0—90, үөһэй отдел—0—91, типография—0—95.

Редацияга ытар сурунна аадырыһы, араспаһиһаны, ааты аһа аатын толору суруллуохтаах.

«Сүрүн охсуу туһаһыһыта» — «Босхолоону» киноаһоһея үһүс прильэ (сценарий автордара — Ю. Бондарев, О. Курга-
нов, Ю. Озеров. Туруорааччы Ю. Озеров. Кылаабынай опера-
тор — И. Слабевич, «Мосфильм» киностудия таһарыһа).

Синимка: фильмтэн кадр. Карта таһытар — Г. Жуков М. Удальцов) уонна К. Рокоссовскай (В. Давыдов).

ССТА фотохрониката.